

20 februari 2020

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Utbildningsnämnden

§ 11

UBN 2019/163

Motion – Särskilt stöd för hemmasittande barn och unga

Motion den 5 september 2019 av Khashayar Farmanbar med flera (S).

Beslut

Utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut. Kommunfullmäktige anser motionen besvarad då förslaget inte faller under utbildningsnämndens ansvarsområde, då insatser för att uppfylla skollagens krav på att tillse att elever fullgör sin skolplikt är för respektive huvudman att bestämma om. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Ärendet

Motionärerna yrkar att Nacka kommun startar ett projekt med mentorer för arbete med särskilt stöd för hemmasittare. Motionärerna menar att för att stärka samordningen i Nacka kommun ska Nacka kommunen använda mentorer som arbetar med särskilt stöd för hemmasittare. I arbetsuppgifterna bör det ingå att samordna kommunens verksamheter i arbetet samt uppsökande verksamhet. Utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen då ett sådant projekt inte faller under utbildningsnämndens ansvarsområde. Det är upp till varje huvudman att bestämma hur de bäst ska arbeta för att uppfylla skollagens krav på att tillse att eleverna i deras skolor fullgör sin skolgång.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse daterad den 3 januari 2020.
Bilaga. Motionen

Yrkanden

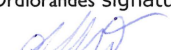

Emelie Friberg (S) yrkade bifall till motionen.
Monica Brohede Tellström (L) yrkade bifall till enhetens förslag till beslut med följande ändring (andra raden): Kommunfullmäktige **anser motionen besvarad**... I yrkandet instämde Anderas Brännström (M) och Linnea Strömberg (C).

Beslutsgång

Ordförande ställde de båda yrkandena mot varandra och fann att utbildningsnämnden beslutade i enlighet med Monica Brohede Tellströms yrkande.

Reservationer

Emelie Friberg (S) reserverade sig mot beslutet med följande motivering:
Socialdemokraterna reserverar sig mot beslutet att avslå förslaget då det handlar om en felaktig tolkning av motionens intention. Man menar att motionen hävdar att det är huvudmannen som ska genomföra projektet medan motionen tydliggör att det är kommunen som ska arbeta med frågan. Frågan är viktig och bör prioriteras. Projektet i Malmö har blivit omskrivet som en framgångssaga. Socialdemokraterna tycker det är

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

20 februari 2020

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Utbildningsnämnden

beklagligt att den borgerliga majoriteten väljer att använda formalia för att krångla sig ur frågan. Vi socialdemokrater ser ett stort behov av att omgående sätta in resurser i skolan för att arbeta med den grupp som kallas hemmasittare.

Protokollsanteckningar

Monica Brohede Tellström för Liberalerna, Andreas Brännström från Moderaterna, Linnea Strömberg för Centerpartiet och Marin Gunnesson för Kristdemokraterna lät gemensamt anteckna följandet till protokollet:

Problematiken kring elever med omfattande frånvaro är mångfacetterad. I gruppen ryms både barn med NPF och barn från hem med sociala problem, missbruk etc. och många andra. En enhetlig lösning för alla dessa barn är lika omöjlig som en enhetlig problembeskrivning. Insatser som fungerar har ofta det gemensamt att de kräver en samverkan mellan flera aktörer. Lärare och skolledning har ansvaret att utforma en åtgärdsplan och ofta krävs samverkan med elevvårdsteam, BUP, socialtjänst m.fl och det kan kräva anpassning av rutiner så väl som fysisk miljö. Det är också viktigt att föräldrar/vårdnadshavare är involverade i så stor omfattning som möjligt. Det är också viktigt att åtgärder som sätts in har rätt prioriteringar, så att elevernas lärande prioriteras allra högst, även när den fysiska skolnärvaron inte uppnås. Skolhuvudmännen har ett mycket långtgående ansvar för att tillse att varje elev får den utbildning och skolgång hen har rätt till, och vidta åtgärder för att hjälpa elever med omfattande frånvaro. Hur dessa insatser ska utformas är upp till varje skola och/eller huvudman att avgöra. För framför allt mindre skolor och skolhuvudmän kan ansvaret att hantera de problem som föreligger vara stort och svårhanterligt och där blir samverkan extra viktig. För de kommunalt drivna skolorna är Välfärd Skola ansvarig huvudman, och dess styrelse är kommunstyrelsens verksamhetsutskott. För de fristående skolorna är det motsvarande huvudmans styrelse som är ansvarig.

Utbildningsnämnden har en viktig roll i att ta emot och sammanställa den från huvudmännen rapporterade omfattande frånvaron hos elever boende i Nacka, samt som ytterst ansvarig för att vid behov samordna insatser för att eleverna ska kunna fullfölja sin skolgång. Under 2020 pågår ett arbete med att revidera riktlinjerna för hur detta ska genomföras på bästa sätt, och nya riktlinjer kommer antas i utbildningsnämnden under hösten. Vi tycker att detta är bra och avser med de nya riktlinjerna att höja ambitionsnivån för att kunna hjälpa fler elever att kunna, vilja och orka komma tillbaks till skolan. Målsättningen är att öka skolnärvaron så mycket som möjligt.

Anne Wetterlind (MP) lät anteckna följande till protokollet:

Se bilaga 2 till protokoll UBN 2020-02-20.

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

Utbildningsnämnden

Motion – Särskilt stöd för hemmasittande barn och unga

Motion den 5 september 2019 av Khashayar Farmanbar med flera (S).

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.
Kommunfullmäktige avslår motionen då förslaget inte faller under utbildningsnämndens ansvarsområde, då insatser för att uppfylla skollagens krav på att tillse att elever fullgör sin skolplikt är för respektive huvudman att bestämma om. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Sammanfattning av ärendet

Motionärerna yrkar att Nacka kommun startar ett projekt med mentorer för arbete med särskilt stöd för hemmasittare. Motionärerna menar att för att stärka samordningen i Nacka kommun ska Nacka kommunen använda mentorer som arbetar med särskilt stöd för hemmasittare. I arbetsuppgifterna bör det ingå att samordna kommunens verksamheter i arbetet samt uppsökande verksamhet. Utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen då ett sådant projekt inte faller under utbildningsnämndens ansvarsområde. Det är upp till varje huvudman att bestämma hur de bäst ska arbeta för att uppfylla skollagens krav på att tillse att eleverna i deras skolor fullgör sin skolgång.

Förslagen i motionen

Motionärerna pekar på problematiken med elever som har ogiltig frånvaro, så kallade hemmasittare. Motionärerna hänvisar till Skolinspektionens rapport *Omfattande frånvaro* där en slutsats är att kommunerna behöver stödja skolorna i arbetet med elevers frånvaro. Kommunerna behöver ta en mer aktiv roll för att skapa fungerande samverkan mellan skola och andra verksamheter, utifrån barnets bästa. Rektorer behöver i sin tur utveckla former för samverkan mellan lärare, elevhälsa och annan skolpersonal, med eleven i fokus under hela processen. Motionärerna yrkar att Nacka kommun startar projekt med mentorer för arbete med särskilt stöd för hemmasittare. I arbetsuppgifterna bör det ingå att samordna kommunens verksamheter i arbetet samt uppsökande verksamhet.

Utbildningsenhetens bedömning

Bakgrund

Den här motionen har remitterats till kommunstyrelsens verksamhetsutskott och utbildningsnämnden. En liknande motion från Vänsterpartiet har också tillställts utbildningsnämnden och motionssvaren är till viss del överensstämmande.

Det är ett angeläget problemområde som motionärerna tar upp i sin motion. Det nationella uppdraget för grundskolan är att alla elever ska klara kunskapskraven och bli behöriga till gymnasieskolan. En ofullständig utbildning försvårar ett aktivt deltagande i såväl yrkes- som samhällslivet, vilket i sin tur kan leda till utanförskap. Tidiga åtgärder är ofta avgörande för att eleven ska återgå till skolan och fullgöra sin utbildning. Utbildningsenheten genomförde under 2019 resultatdialoger med högstadieskolornas skolledningar. Samtalen inriktade sig framför allt på elever med låga resultat i årskurs 9. Enligt rektorerna hade närmare hälften av de elever som inte uppnådde behörighet till gymnasieskolan haft hög frånvaro och därmed gått miste om undervisningstid.

Ansvarsfördelning i styrkedjan enligt skollagen

Skollagen har förtydligats avseende skolpliktsansvaret bland annat gällande elever med upprepad eller längre frånvaro, oavsett om frånvaron är giltig eller ogiltig. Rektor har en skyldighet att skyndsamt utreda orsakerna till frånvaron i samråd med elev, vårdnadshavare och elevhälsa. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. Vad som är upprepad eller längre frånvaro är inte definierat i skollagen, utan en bedömning som varje rektor och/eller huvudman måste göra. Rektor ska också skyndsamt anmäla frånvaron till sin huvudman som i sin tur har en skyldighet att tillse att eleverna i deras skolor fullgör sin skolgång. Vidare ska huvudmannen anmäla frånvaron till elevens hemkommun, vilken enligt Nackas organisation och ansvarsfördelning är utbildningsnämnden. Hemkommunen har ansvar för skolplikten och ska se till att eleverna garanteras sin rätt till utbildning. Hemkommunen ska också i frågor som rör skolpliktiga elever vid behov samordna insatser med samhällsorgan, organisationer eller andra som berörs.

Utbildningsenhetens slutsatser

Enligt skollagen har hemkommunen ett ansvar för att vid behov samordna insatser för elever med upprepad eller längre frånvaro. Hur detta ska ske på bästa sätt i Nacka kommer att ses över i revideringen av riktlinjerna om skolplikt som utbildningsenheten kommer att göra under året. I utbildningsnämndens kvalitetsanalys för 2019 ingår revideringen som en insats för ökad måluppfyllelse. De nya riktlinjerna kommer att behandlas vid utbildningsnämndens sammanträde i november.

Motionärernas yrkande om att Nacka ska starta ett projekt med mentorer för arbete med särskilt stöd för hemmasittare, samt en uppsökande verksamhet, är däremot inte inom utbildningsnämndens ansvarsområde. Det är upp till varje huvudman att bestämma hur de

bäst ska arbeta för att uppfylla skollagens krav på att tillse att eleverna i deras skolor fullgör sin skolgång.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet i sig har inga ekonomiska konsekvenser. Däremot kan elevers upprepade eller längre frånvaro få både personliga och samhälleliga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Alla i styrkedjan har ett ansvar för att elever med upprepade eller längre frånvaro kommer till skolan och fullgör sin skolplikt. En ofullständig utbildning försvårar ett aktivt deltagande i såväl yrkes- som samhällslivet, vilket i sin tur kan leda till utanförskap.

Handlingar i ärendet

Motion

Carina Legerius
Enhetschef
Utbildningsenheten

Jill Salander
Utbildningsexpert
Utbildningsenheten

Linda Sundelin
Utbildningsexpert
Utbildningsenheten